

muzej

Občine Šenčur

LIKOVNA RAZSTAVA IZIDOR VRHOVNIK – DORE IN JOŽE VALENČIČ

torek, 23. maja 2017, ob 19. uri

Razstava bo odprta do 11. junija 2017, ob torkih in petkih od 17. do 19. ure, ob nedeljah od 10. do 12. ure.

LIKOVNA RAZSTAVA IZIDOR VRHOVNIK – DORE IN JOŽE VALENČIČ

Likovno delovanje **Izidorja Vrhovnika – Doreta** zajema pestro paleto motivov (veduta, krajina, figuralna kompozicija, tihožitje). Ob različnih slikarskih nalogah se je likovnik uspešno preizkusil tudi v vlogi karikaturista, avtorjih karikatur, ki se uvrščajo v sklop t. i. »glavonožcev«. To so upodobitve oseb s karikiranimi, poudarjeno velikimi glavami in manjšim telesom, pri čemer nesorazmerje telesnih delov krepi satirični učinek celote. Izidor Vrhovnik-Dore pri karikaturah tekočo risbo povezuje z nanašanjem barve. Podoben pristop je izbral tudi pri slikarskih kompozicijah, pri katerih je ohranil pozornost do poudarjene vloge risbe oziroma sorazmerno široke poteze čopiča, ki je prevzela osrednjo podobotvorno vlogo. Opozoriti velja tudi na uporabo predvsem svetle (morda hoteno optimistične) barvne lestvice in ohranjanje neposlikanih delov kompozicije. Ob bolj ali manj realistično zastavljenih upodobitvah vaških in mestnih ambientov, arhitekture, pejzaža, šopkov in drugih motivov se je Izidor Vrhovnik-Dore osredotočil tudi na povzemanje motivov iz zakladnice svetovne umetnosti (npr. Rubensova slika Ugrabljenje Levkipovih hčera) in njihovo preoblikovanje, ki ima tako formalni kot vsebinski značaj. V sklopu prvega gre za že omenjeno široko, povzemajočo slikarsko potezo in svetel kolorit. V enaki meri pa je pomembna razporeditev motivov v nova, konkretna ali slikarsko-abstraktna prizorišča, po zaslugi katerih se je spremenil tudi njihov prvotni pomen.

dr. Damir Globočnik

Razumevanje pojma realistično slikarstvo se je v zgodovini umetnosti precej spreminjalo. Termin lahko zaobjema značilen nabor motivike in slikarske postopke, s pomočjo katerih se slikarji želijo upodobljenemu, tudi vsakdanjemu motivu približati predvsem po dokumentarni plati. Oboje je v 19. stoletju veljalo za izzivalno, konec stoletja pa je slikarski realizem moral odstopiti svoje mesto novim slogovnim usmeritvam, med katerimi velja na prvem mestu omeniti impresionizem. Soočenje realističnega in impresionističnega slikarstva je včasih spominjalo na »spopad«. Okrog leta 1900 so pri nas na primer za realistične veljale slike, pri katerih so slikarji nanašali barvo v drobnih, lazurnih potezah, ki jih na površini slikarske podobe ni bilo mogoče razločiti med seboj. Drugačno, po slikarski plati bolj sproščeno, je bilo »impresionistično slikanje«. Prvi ocenjevalci domačih (post)impresionistov Ivana Groharja, Riharda Jakopiča, Matija Jame in Mateja Sternena so zato včasih v njihovih slikah videli »skice« oziroma študije. Slikarji pa so o lastnih delih pogosto govorili kot o »štimmungah«, saj so si prizadevali zajeti bistveno svetlobno, barvno vzdušje izbranega motiva v določenem trenutku dneva, njegov likovni in simbolni pomen ter slikovitost.

Kratek uvod je bil potreben za lažje razumevanje slikarskega nazora **Jožeta Valenčiča**, nedvomno nadarjenega ljubiteljskega slikarja, ki je začutil, da mu bolj ustreza sproščena, »impresionistična« slikarska tehnika, zato je prve slikarske kompozicije oblikoval z nanašanjem gostih, medsebojno prepletenih, skorajda reliefno učinkujočih barv. Bolj pomemben mu je bil celotni organizem slike kot pa podrobna obravnava posameznih detajlov. Tovrstno ustvarjalno usmeritev srečamo tudi pri razstavljenih pejzažih, ki jih je v oljni tehniki naslikal v zadnjih letih. 5 slikarsko lopatico skrbno nanesene barve so povezane v harmonična skladja. Prisotni so razpoloženski učinki, na primer ugašanje dneva na sliki »Večer v Martuljku«, naslikani z barvami, ki jih je v spodnjem delu kompozicije prekril mrak, osvetljeni so samo gorski vrhovi. Izbor motivike se zdi samosvoj in pretehtan, o čemer pričajo pogledi na vitke breze, potopljene v barvito svetlobo, ki je zbrisala motivno konkretnost in prispevala razpoložensko ubranost. Samo še korak loči nekatere krajinske segmente na kompozicijah Jožeta Valenčiča od abstraktnih podob.

Tudi pri svojem drugem motivnem sklopu, tihožitjih, je Jože Valenčič posamezne šopke oziroma skupke cvetov položil v abstraktno slikarsko polje, ki pa nikoli ni enolično. Sestavljeno je iz barvnih pramenov, ki so nanizani v različnih smereh enako skrbno, kot je slikar povezoval v logično celoto skupke potez pri svojih krajinskih podobah. Barvna lestvica tihožitij, ki so naslikana v akrilni tehniki je svetla, živahna in optimistično ubrana. Jože Valenčič se včasih odloči tihožitju približati tudi na zgoraj omenjeni realistični način, z zaključenimi barvnimi nanosi in prekrivnimi potezami, ki pa so enako pretehtano in suvereno položene na površino platna, kot to velja za njegove krajinske podobe.

Ljubiteljski slikar **Izidor Vrhovnik – Dore** rojen 12.1. 1953 v Ljubljani, živi in dela v Kranju. Z slikarstvom se je prvič soočil v osnovni šoli, kjer je bila ena od njegovih slik izbrana za Unicefovo razstavo za otroško risbo. Od leta 1978 je član KD Sava Kranj in likovnega društva v Trzinu. Sodeloval na nešteti samostojnih in skupinskih razstavah doma in v tujini. Prejel nešteto priznanj in pohval v ljubiteljski kulturi, med katerimi je tudi mala Prešernova plaketa Mestne občine Kranj.

Izidor Vrhovnik – Dore
Cesta Jaka Platiše 3, 4000 Kranj

Jože Valenčič se je rodil v Mali Pristavi pri Pivki na Notranjskem. Sedaj živi v Kranju. S slikarstvom se je začel ukvarjat po končani kolesarski karieri. Obiskoval je tudi nekaj slikarskih tečajev pri akademskem slikarju Zmagu Puharju, iz grafike, risbe, perspektive in figure. Imel je štiri samostojne razstave in več skupinskih. Redno se udeležuje tudi raznih Ex tempor, na katerih je tudi dvakrat dobil priznanje za svoje delo.

Jože Valenčič
Šorlijeva 3, 4000 Kranj